

הבעיה הכואבת של השתלח איברים מתרופות של משפחות הנפטרים בתאונות דרכים או סתם תרומה מעלה עליו הכתוב בעזרו בהכרה כדי להציל נפש בישראל כמו שנאמר: "כל המקיים נפש אחת בישראל כאילו קיים עולם מלא" ו" כל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו עולם מלא" (סנהדרין ל"ו ע"א במשנה). בשאלה הלכתית זו קיימם דעות שונות ישנם חרדים קיצוניים השוללים את ההתרמה של איברים, ישנם בודאי החילוניים שגורסים אחרת יש גם התורמים את הגופות שלהם למדע, אבל אין שווי דעות בנידון. באה התנועה להתחדשות הפיונית בשם מימד" שבראשה עומדים רבנים תלמידי חכמים וראשי ישיבות לא פחות בקיאים בש"ס ופוסקים מאשר החרדים השוללים והם מחפשים את "שביל הזהב" על מנת לפתור בעיה כאובה זו.

מימד שבראשה עומדים הרבנים יהודה עמיסל והרב אהרן ליכטנשטיין שניהם משמשים כראשי ישיבת הסדר בגוש עציון נוסף ליחוס המשפחות יש להם גם יוחוס עצמי שניהם גדולים בתורה חניכי ישיבות ליטא-יוח חרדיות, תנועה זו מחפשת את "שביל הזהב" על מנת לפתור את הבעיה הכאובה כאמור. ראשי התנועה הציעו לאפשר מעורבות הלכתית בקביעת המוות לנושאי כרטיס תורם של אגודת עידוד ~~אשכנזי~~ תרומות השתלוח איברים במיגור הדתי. מימד הקימה צוות של רופאים, רבנים ומשפטנים בראשה עומד הפרופ' שמעון גליק מבית חולים סורוקה בבאר שבע הפועלת לקידום הטיפול בנושא זה בצבור הדתי.

בדיונים ארוכים עם רואפים ורבנים הגיעה מימד להחלטה שרוב ההשתלוח בישראל כשרות /מבחינה הלכתית. במגעים אלה ביקשו נציגי מימד להוסיף לתעודת החורם שהיא מנפקת את אפשרות הבחירה במשפט הבא: " הנני מוכן ומזומן לתרום האיברים באישור סמכות הלכתית שתיקבע על ידי המשפחה" הערה זו עשוייה להביא ליחר נוכחות לתרומת איברים בלא לשנות את המצב הקיים. במימד מסבירים כי במתן אפשרות זו אין כל שינוי בנוהל הקיים כיום בבתי חולים שאף גם כיום אין מנתחים מתים בלא אישור המשפחה וממילא נועצ המשפחה על מי שברצונה להיוועץ. מרכזת היחידה לחנוך והסברה באגודת אד"י האגודה לעידוד השתלוח איברים הגב' רות וייס -צוקר הביעה את הסכמתה וחמיכתה בהצעה מימד.

רופאים ומנתחים דתיים, חברי מימד, טוענים כי קיומה של אפשרות בחירה זו תעורר צבור דתי רחב לתרום אברים. צבור אשר היום נמנע מכך, בשל פחדו מהשתלוח בלתי מבוקרות, פחד אשר כיום אין לו מקום וניזון מטיצמות ומאמונות חסרות בסיס.

לעומת זה בכינוס של מנהלי מחלקות להשתלוח בבתי חולים, הוחלט לדחות את הצעת מימד כנראה מפפחד שהצעה זו תעודר את זעם החרדים בכל הקשוק בניתוחי מתים, עדיוע קיימת בירושלים אגודה בשם "אגודה למען הגנת על כבוד המת" שפתגדת לבייתוחי מתים בכלל ולהשתלוח בפרט.

מנכל"ל מימד יוסי כנגל הביע את צערו וצער התנועה על שנציגי הרופאים דחו את ההצעה. הוא הודיע הודיע כי מימד תמשיך בדיונים עם ד"ר פייר זינגר, מנהל המחלקה לטיפול נמרץ בבילינסון האורחאי על ההסברה בנושא ההשתלוח איברים מטעם מ-רד הביאות כדי להגיע להסכמה שתאפשר לאנשים במיגור דתי לתרום אברים.

מעניין לעניין וכמעט באותו עניין. ראש המכון פוע"ה (פוריות ורפואה על פי ההלכה) הרב מנחם בורשטיין בירושלים קבע ופקק כי "אין שום היתר הלכתי לעבור טיפולי הפוריות מבחנה ללא פיקוח הלכתי", את הדברים אלה אמר הרב בורשטיין בכנוס השנתי של האגודה הישראלית לחקר הפוריות (איל"ה) שהתקיים במלון דן פנורמה בתל-אביב בהרצאה זו סקר הרב החשובות ההלכתיות האחרונות לגבי בעיות פוריות.

בהרצאה התייחס הרב בורשטיין להתקדמות הרפואית ולחידושים האחרונים שעלו בכנס וציין, כי ניתן לומר שכל דבר שמותר מבחינה הלכתית בתחומים רפואיים - הלכתיים יכול ~~ל~~ להיות שהוא גם בבהינת מצוה.

הרב ב. דיבר על חשיבות הקשר הקיים בין רבנים ורופאים ועל העזרה הרבה שהביא קשר זה לזוגות העוברים טיפולים קשים, כמו כן התייחס הרב למספר שאלות הלכתיות שעלו בעקבות החידושים והאחרונים שהוצגו בכנס. הרב המייתם לחידושים הרפואיים השונים ש הוצגו במהלך הכנס ע"י חוקרים ורופאים מבתי חולים שונים בארץ. בעקבות השיפת בדיקת המיקרוסם ע"י הפרופ" בר-טוב מאוניברסיטת בר אילן ברמת גן, אמר הרב שיש לדבר משמעות הלכתית בצורך לעבור את הבדיקה לפני שהולכים לעשות ביופסיה (בדיקה מן החי בשביל בדיקה מיקרוסקופית) באשכים כיוון שבביוספיה יש בעיה הלכתית של "פצוע /קא/ דכא" (פצוע דכא - מי שנמעכו אשכיו שלפי הלכה "לא יבוא פצוע דכה וכרות שפכה בקהל ה" דברים כ"ג - כ - נ.ז.).

ולגבי צינתור בחצוצרות שהוצג בכנס ע"י הד"ר טור-כספא מבית החולים שיבא בתלשמו, אמר הרב בורשטיין שכפי הנראה יהיה צורך לנסות טיפול זה במקרה של סתימה בתהילת החצוצרות לפני ששולחים את הזוג לטיפולי הפוריות.

גולת הכותרת של טירפולי הפוריות בשנים האחרונות הם פוריות המבחנה וטיפולי המיקרומפיולציה על מנת לאפשר לזוגות דתיים לעבור טיפולים אלו, ולא להיקלע לבעיות של ספק ממזרות, נוצרה דרישה רבה למערכת פיקוח, שתלווה את התהליך. בעקבות כך, קמה מערכת פיקוח רחבת היקף של מכון פוע"ה, המאפשרת לזוגות לעבור טיפולי פוריות על פי ההלכה.

הנוכחים בכנס הופתעו לשמוע, כי בשנה האחרונה מנעו מפקחות המכון פוע"ה-שלוש טעויות שהיו עלולות להיות פאטאליות במהלך הטיפול. במהלך ההרצאה של הרב בורשטיין הוא סקר את בעיות הייחוס של ילד הנולד מטיפולים אלו, ואח דיניו לגבי ירושה, כיבוד אב ואם, מהונה וכהנה וכהנה....

במדור זה פורסם בשעתו (10 מאי 95) על ההתקפה החריפה של "נטורי קרתא" על האדמו"ר מסטמאר בגלל הקמת בית ספר ממשלתי מחוזי (סקול דיסטריקט) בעיירה מונרו בשכונת "קריה יואל" בניו-יורק שהיא על שם האבמו"ר הקודם הרב יואליש טייטלבוים המנוח. בינתיים קרה מקרה מביש חסידי האדמו"ר האדמו"ר המותקף בירושלים ניסו לעשות שפטים ברב שמחה בונים וולדנברג המכהן כרבה של השכונה החרדית עזרת תורה בירושלים מטעם העדה החרדית. הזכרנו אותו ברשימה זו שחקף את האדמו"ר מסטמאר הנוכחי על שהצדיק הזמנת מרצה רפורמי במוסדות חינוך של סטמאר בניו-יורק, רב וולדנברג רב זה הגיב גם על "הקמת פסל מיכה" במוצרו בצורת בית הספר, היה זה בדרשות של דרשני העדה החרדית בירושלים במבצרים בככר זופניק אחרי טיוס אחד הדרשנים קם הרב וולדנברג כל רגליו ומחה בקול רם נגד "פסל מיכה" בסונרו שלדעתו הם הניפו דגל המרד נגד ה' וחורתו, והפקרת ילדי ישראל לזרועות הכפירה של הממשל האמריקאי. תטורח בצע כסף השם ישמור... ואז כמה מאברכי חסידי סטמאר זינקו לעומתו ובאגרופי רשע אמרו להכותו אך חברות אברכים של נטורי קרתא שליווהו בבואו למחות הגנו על גופו אבל בלא כלון לא יצא כמה מאברכים דחפוהו ואז החל הרב וולדנברג לצעוק שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וה' הוא האלקים וכל הקהל יראי השם עונים אחריו בקול רם גדול... זהו דרך אגב: קבלנו חגובה על הרשמייה שפורסמה בנידון בצורת חוברת המצדיקה את עמדת האדמו"ר ומאשים את המתקיפים כלומר את "נטורי קרתא" בשם שקרנים וחוזי דמנונות שוא אשר כל השומע תצלפה אזניו.

החוברת מתחילה מיד בדברי זלזול והאשמה של אנשים אשר יצאו מקרבם לרשות בהם ולהתעוועלל בהם עלילות ברשע בהחברתם עם אנשי פועלי אוון. כדי לבזות וןהשמיץ קהלה קדושה סטמאר המעטירה בקריה יואל יצ"ו. אשר נחייסדה ע"י גאון ישראל וקדושו כבוד קדושתו אדמו"ר מסטמאר זכר צדיק וקדוש זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן, אשר כל מטרתם ועסקם להרוס ולגנף קהל עדתנו והצטרפו אליהם בעלי תחשבות שונים להגדיל ולהלהיב אש חבערת המחלוקת והשמצות הכוזב. האמת לדבריהם בהקמת בית הספר הוא: בין חוקי היסוד של ממשלת ארצות הברית קיים כידוע "חוק הפ הפרדת הדת מהמדינה" שהממשלה אינה רשאית לסייע או להפריע לקיום הדת. מטרת קביעת יסוד זה היא מפני שמיסדי החוקה אשר היו מהגרים או בורחים מאירופא רצו לקשקש להשמר ולמנוע, לבל יישנו הרדיפות וההפלות שהיו בארצות מוצאם לבני המיעוטים ע"י שהרוב השולט השתייך לדת מסויימת וכל השאר היו נחותי דרגה ומקופחים כלפי השלטונות באופן הטוב. ובאופן הגרוע נרדפים ומעונים ע"י השליטים דוגמת האינקוויזיציה שח ספרד ודומיה, לכן ראוי לפי הבנתם שהדבר היחדי שיכול למנע זאת הוא הפרדת הדת מהמדינה.

ואכן באמת זהו אחד מהחסדים שיש לאחינו בני ישראל היושבים תחת מלכות של חסד בארצות הברית- נאמר בחוברת הנושבה למתקיפי האדמו"ר מסטמאר"-הן בשגמיות והן ברוחניות שאין לממשלה השפעה ושייכות לכל עניני הדת למטוב ועד רע) וכידוע שבעת ההתייסדות של מדינת הציונים החליטו ב"ג (בן גוריון) שח"ט (שחיק טמייא- שחוק עצמות- דיבור של קללה וגנאי של רשע-נ.ז.) וחבריו לעשות בדיוק ההיפך שהמדינה תהא קשורה לעניני הדת, כדי שהכל יהיה תחת השפעתם הרבנות והחאנוך וכו שבישקו לעקור אל הכל. והלואי והיתה חומה בצורה כזו בין הדת למדינה הכופרים כאן בארצנו

מכוח חוק יסוד זה כל בתי החינוך היהודיים אשר כל מהותם הוא דת תורתנו הקדושה. אינם יכולים להיות ממומנים ע"י מוסדות השלטון של ארצות הברית. וכולם חיים וקיימים מכספי ההורים ~~אחראים~~ / וחמיכות אחזנו בני ישראל. חוץ מכמה דברים שאינם נחשבים תמיכה בדת בפירוש לזה מקבלים מוסדות החורה החרדים ממסכה ממשלת אצריקא כגון ההסעות לבתי החינוך וארוחות ונקיון של תלמודי התורה וספרים הנצרכים לצורך לימודי חול וכדומה. בין התמיכות המותרות לפי חוקי אמריקה הוא טיוע לתלמידים המתקשים בריכוז או בדיבור או בשמיעה אשר נצרכים לעזר של מורה פרטי שיביאם לרמה הרגילה הנקרא בשלושנים (שעפטער 1), וכל הדברים האלה נהוצים כבר עשרטח בשנים בין כל מוסדות החינוך החרדי. לפי הוראות גדולי ישראל אשר יטדו את החינוך החרדי הטהור באמריקה הסתייעו במיכות הממשלה האפשרית אך ורק באופן הפותר לפי דינא דמלכותא של המשל שם.

וכעך לענין גופא: לפני יותר מעשר שנים נוסד בתוככי "קרית יואל" מוסד בשם "שערי חמלה" /

"שערי חמלה" לילדים חוחי נפש או בעלי מומם קשים אשר אינם יכולים להתחנך בבתי ספר רגילים להצלת ילדים אלה נוסד המוסד "שערי חמלה" כשמו כן הוא, בחחילה נוסד המוסד עבור כמה ילדים אשר הוריהם החריטו אחת ולתמיד להקים מוסד חרדי לילדים מוכי גוחל אלה, ולתחלהם הטיפול הדרוש שיהיה יהודי בין יהודים וילד בין ילדים, עד כמה שניתן. החילה בנים עם בנות באגף מיוחד של בית החינוך לבנות בית רחל שלא היה נצרך על אתר בשביל הבנות. מיד עם הווסד בית החנוך זה נשאלה השאלה בפני רבנים האם מותר להם להיות ביחד בנים עם בנות החשובה לא איחרה לבוא:

"מאחר שזה בגדר בית חולים הגם שמטעמים של כבוד ושל פטיכולוגים נקרא מוסד חינוך, לכן מותר הדבר".

מאז הפעלת המוסד מומנו רובם ככולם פעולוחיה ע"י המשל האמריקאי, כי לפי החוק האמריקאי הם מחוייבים להחזיק במוסדות אלו אשר עולה והן תועפות ולא היה הוה אמינא כלל להחזיק מוסדות אלה בעצמונו. ורק המורים וההוצאות של לימודי הדת וכל הכרוך בדת במוסדות אלה מומנו מכספי המוסדות החרדיים ומתרומות של נדיבים. יצויין כי מיד עם הווסד המוסד "שערי חמלה", נשלחו ילדים מכל קצוי אמריקאה ממשפחות חרדיות לרבות מארץ ישראל ששם אין מוסד כזה לחרדים בנפרד. לפני עשר שנים הוגש ערעור לבית המשפט העליון (טופרים קארט) באמריקה שהיה מורכב משופטים ליבראליים שהחמירו על ההפרדה בין הדת והמדינה בפסק הדין של השופטים נאמר: כי כל עזר הניתן ע"י המשלה לילידים הלומדים בבתי ספר דתיים, אך אינו נחשב ללימודי דת לא ינתן להבא בתוך השטח בית החינוך הדתי. כי אם בשטח נייטראלי, כדי לא יראה כתמיכת המדינה במוסד הדתי. ומאז הוצבו ליד המוסדות החרדיים טבחון בשטח עירוני קארוואנים או משאיות של המשלה בשביל שיעורי העזר בממומנים ע"י המשל.

בעקבות פסק הדין לא היה אפשרי לקיים את המוסד "שערי חמלה" בפסככי בנין בית רחל של מוסדות סטמאר, אלא אך ורק מחוצה לה בשטח נייטראלי. אז בקשו מנהלי המוסד "שערי חמלה" מאת מועצת החנוך של מונרו אשר בשטח שיפוטם השתייכה אז עיר קרית יואל, שיואילו להקציב כמה קארוואני פי הצורך למוסד שערי חמלה. ולהציבם ליד בנין בית רחל. כדי להמשיך ולקיים את הטיפולים

שממונים ע"י הממשל האמריקאי. אולם הם החליטו לא להענות לבקשה זו אלא לצרף ילדים הללו של קריית יואל למוסד כזה שיש להם ללא יהודים באזור זה. הוריה ילדים רובם ככולם לא הסכימו לזה שבניהם יתחנכו באוירה נכרית א-ר ינתק אותם מכל זיק יהודי. ומנהלי המוסד "שערי המלה פנו לבית המשפט בנידון והגישו כמה ערעורים ובתי המשפט דחו אותם ופסקו שאין אפשרות חוקי להכריח את המועצת החינוך לתת לילדים אלה את הטיפול המגיע להם בתוככי קריית יואל.

מחוסר ברירה החלו מנהלי ומייסדי המוסד במבצע גיוס כספים כדי להחזיק ולקיים את המוסד. נערכו מגביות בניו-יורק ובקריית יואל, וישראל קדושים נתבעים ונותנים ועלה בידיהם להחזיק המוסד משך זמן לפי האפשרות הכספיות שעלה בידם לגייס לצורך המוסד. אולם אין הקומץ משביע את הארי" לא ארכו הימים והקומץ לא השביע את ההוצאות המרובות ההכרחיות והיו נאלצים לקצץ ולצבור חובות עד שהמסוד עמב בפני סכנת סגירה. ויתירה מזאת, מחמת הדפיציט הגדול היו המנה מוכרחים את המוסד בצפרניהם הם הסתכנו בחובות אי פריעת מסים בזמנם עד שעמדו בפני משפטים ועיקולים על נכסיהם הפרטיים וסכנת ישיבה בבתי הסוהר ריחפה עליהם.

לכן הוחלט לנוכח המצב הנוראי להיפרד ממועצת החינוך הכללי של המוחזז ולהקים חינוך נפרד לקריית יואל. ולמרות הקושיים עלה בידם בעזרת השם יתברך להעביר שם חוק חדש להפריד את שטח קריית יואל למחוז חינוך (סקול דיסטריקט) נפרדת עם מועצה נבחרת ע"י חושבי הקהלה, ונערכו בחירות ונקמה מועצה נבחרת העומד בפני קריטריונים משפטיים וחוקתיים של הממשל.

בו בזמן החל בבניית בנין מיוחד למוסד זה, אשר אינו שייך כלל למוסדות החינוך של סטמאר, ארש לפי החוקה נקרא בשם מוסד חינוך ממשלתי המכונה פאבליק סקול, וכל הפעולות במוסד היו ממוננות ע"י הממשלה. והבנין הושכר לממשלה באופן אשר לפי החוקה לא היה חשש של תמיכה במוסדות סטמאר, אשר הם מוסדות דת. מאחר שהמוסד נמצא במקום עירוני ממשלתי ולא בבנין הקודם של בית רחל של סטמאר.

דבר נוסף הרויחו מכך ע"י בחירת מועצת חינוך מאנשי הקריה, שהם יכולים לבחור את כל אשר ניחן לילגים אלה לפי החוקה עד כמה שאיננו נכלל בגדר של ענין דת כגון במקום אשר בתחלה כאשר היו כפופים לתכתיבי מנהלי מועצת המהוז, בתכנית הלימודים רק שפה אחת והיא אנגלית א.ב. סי. יכלו מעתה ללמוד גם הא.בי. ועברית כלומר לשון קודש. ועוד הרבה יטודות בדת כגון שבת יום טוב כשרות וכו' ורבנים מפורסמים שבקרו במוסד וראו את את הפעולות במוסד הנעשית עם נפשות מוכי גורל, לא יכלו להסתיר את ההתפעלות שלהם עד כמה הכל מתנהל על ברוח ישראל סבא, מבלי לזוז כי הוא זה שמחדירים לנפשות אומללות אלה תורה ויראת שמים עד כמה שני שניתן לפי השגתם. ולכן אין כל טרוניות והתקפות אגא וזהו כל הסיפור על מועצת החינוך המכונה "סקול בארד" בקריית יואל.....

ולבסוף: אנשי סטמאר מבקשים שהרחמן (הקדוש ברוך הוא) הוא יפקח עינים עוורות לראות נכו נכוחה את אשר לפניהם. וילמדו תועים בינה ויטו כולם שכם אחד לשים כבוד לשם יתברך ולקדש שמו יתברך בעולם. ויעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ונאמר אמן.....